

Asia: TEM/1399/03.01.01/2018

Työntekijästä johtuvat irtisanomisperusteet työnantajan työllistäessä alle 20 työntekijää

Yleiset huomiot

Yleisluontoiset huomiot

Ammattiosasto vastustaa jyrkästi hallituksen aikeita heikentää työntekijän irtisanomissuojaasekä eriarvoistamista alle 20 henkilöä työllistävässä yrityksissä.

Esitys ei lisää työpaikkoja. Irtisanotusta tulee työtön, eikä tällainen työllisyyspolitiikka lisää työllisyyttä, sen sijaan pelko, ahdistuneisuus ja epävarmuus omasta riittämättömyydestä kasvaa, mikä laskee tuottavuutta ja kuormittaa työntekijöitä psyykkisesti sekä asettaa työntekijät eriarvoiseen asemaan työpaikasta riippuen.

Esitys irtisanomissuojan heikentämisestä lisäisi irtisanomistilanteisiin liittyvien ristiriitojen tulkintoja ja erimielisyyksien kasvua ja loisi työmarkkinoille merkittävästi epävakautta. Alle 20 henkilöä työllistäviä yrityksiä on Suomen noin 350 000 yrityksestä jopa 97%. Näissä yrityksissä työskentelee runsas kolmasosa suomalaisista palkansaajista.

Paikallisen sopimisen takeena on yrityksestä riippumatta luottamus. Sipilän hallituksen työmarkkinapoliittinen linja on ollut vuodesta toiseen vastakkainasettelua lietsova, palkansaajia syyllistävä ja työmarkkinoiden valtasapainoa horjuttava. Suomen menestys perustuu yhteistyölle. Hallituksen yksipuoliset esitykset eivät rakenna luottamusta työmarkkinoilla vaan vievät kohti ristiriitoja.

Kaiken lisäksi lakiesitys on perustuslain turvaaman yhdenvertaisen kohtelun kannalta ongelmallinen, sillä kysymyksessä on nimenomaan henkilökohtaisten ominaisuuksien, kuten käyttäytymisen, vaikutus irtisanomiseen. Jos laki hyväksytään, miten taataan jatkossa yksittäisen työntekijän

oikeusturva ja perustuslaillisen yhdenvertaisuuden toteutuminen sadoilla tuhansilla suomalaisilla työpaikoilla.

Esityksen vaikutusarviointiin liittyvät huomiot

Työ- ja elinkeinoministeriön tutkijoiden mukaan muutosei ole tarpeellinen.

Kaikissa arvioissa todetaan selvästi, että irtisanomisten helpottaminen rajoittaa yritysten kasvua, kun yrittäjät haluavat pitää yrityksen koon sellaisena, että irtisanomismahdollisuudet ovat laajemmat ja mielivaltaisemmat.

Vaikutusarviot työntekijöiden aseman muuttumisesta ovat olleet lainvalmistelussa puutteelliset. Esimerkiksi lain tuomien muutosten vaikutukset työntekijöiden hyvinvointiin, kokemukseen tasa-arvosta sekä tuntemuksiin pidemmän aikavälin luottamuksesta ja varmuudesta on sivuutettu kokonaan.

Säännöskohtaiset huomiot

TSL 7 luvun 2 §:n 1 momentti (Työntekijän henkilöön liittyvät irtisanomisperusteet)

Lakiesityksessä on esitetty, että alle 20 työntekijää työllistävissä yrityksissä, irtisanomisperusteena voisivat olla vähäisemmät rikkomukset kuin nykyisen työsopimuslain 7. luvun 2 §:ssä mainitut perusteet. Tämä asettaisi TAAS työntekijät eriarvoiseen asemaan yrityksestä riippuen. Ei voi olla niin, että kun koeaikaa on pidennetty ja takaisin kutsumisaikaa lyhennetty niin tämä ei riittäisi, vaan halutaan jo irtisanoa työntekijä pörstäkertoimen mukaan tai jos ei jokin henkilökohtainen ominaisuus miellytä työnantajaa.

TSL 7 luvun 2 §:n 4 momentti (Työnantajalle säädetty muun työn tarjoamisvelvollisuus)

Työntarjoamisvelvollisuus ei voi olla riippuvainen työntekijöiden määrästä, kuten tässä lakiesityksessä olisi. Tämä on taas eriarvoistamista

Muut huomiot

Suhde työehtosopimusmääräyksiin

Suomessa ja muissa Pohjoismaissa työelämään liittyvän sääntelyn kehittämisessä ja työläinsäädännön muutoksissa niin työntekijä- kuin työnantajajärjestöilläkin on ollut perinteisesti mahdollisuus vaikuttaa lakiesityksiin. Näin lait ovat toteutuessaan ja tullessaan osaksi työpaikkojen arkea edustaneet laajaa yhteisymmärrystä.

Ammattiosastomme vaatii, että myös irtisanomissuojan muutosten osalta jatketaan tällaista valmistelukulttuuria ja hallitus luopuu esityksestään heikentää työntekijän irtisanomissuojaa.

Mikäli lakiesitys etenee eduskuntaan, aiomme voimakkaasti puolustaa jäsentemme ja työssäkäyvien oikeuksia sekä vaatia lakihankkeen perumista.

Hautajoki Antti

Kajaanin metallityöväen ammattiosasto - Puheenjohtaja Antti Hautajoki